

Małopolski Konkurs Języka Polskiego dla uczniów dotychczasowych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych w szkołach innego typu województwa małopolskiego w roku szkolnym 2018/2019
Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach konkursu i wykaz literatury obowiązującej uczestników oraz stanowiącej pomoc dla nauczyciela
Życie jako walka. „Dopóki walczysz, jesteś zwycięzcą”

I Etap szkolny: „Kto nie ma odwagi do marzeń, nie będzie miał siły do walki.”

II Etap rejonowy: „Sens walki powinien być mierzony nie jej szansami na zwycięstwo, lecz wartościami, w obronie których walka została podjęta.”

III Etap wojewódzki: „Najpiękniej jest walczyć i zwyciężać, ale również dobrze jest walczyć i szlachetnie przegrać.”

I. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczestników:

Na wszystkich etapach – szkolnym, rejonowym i wojewódzkim – forma testowa:

- zadania zamknięte (wielokrotnego wyboru, na dobieranie, prawda / fałsz, z luką),
- zadania otwarte krótkiej odpowiedzi sprawdzające znajomość lektur konkursowych,
- krótkie formy wypowiedzi (patrz pkt 4.d),
- wypowiedzi dłuższe (patrz pkt 4.d).

II. Zakres wymaganej wiedzy i umiejętności uczestników obowiązujący na wszystkich trzech etapach konkursu:

1. Uczestnik konkursu powinien czynnie posługiwać się podstawowymi kategoriami teoretycznoliterackimi, kulturowymi i językowymi w celu analizy i interpretacji tekstów kultury podanych w spisie lektur konkursowych (wymagania określone w podstawie programowej przedmiotu język polski – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz. U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm. – oraz wykraczające poza podstawę programową III etapu edukacyjnego).

Sprawdzana będzie również sfunkcjonalizowana wiedza o języku.

2. W każdym etapie konkursu uczestnika obowiązuje znajomość kontekstów historycznych, biograficznych, kulturowych i filozoficznych umożliwiających interpretowanie wskazanych lektur.
3. Uczestnicy etapu szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego zobowiązani są znać teksty literackie wskazane w wykazie lektur konkursowych.
4. W zakresie redagowania tekstów uczestnik powinien wykazać się umiejętnością:
 - a) prezentowania stanowiska (opinia, teza, hipoteza),
 - b) argumentowania (argumenty i kontrargumenty, hierarchizacja argumentów),

- c) wnioskowania,
d) tworzenia tekstu poprawnego pod względem językowym i stylistycznym w formie krótszej (zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, reklama, różne formy notatek, regulamin, przepis, instrukcja, kodeks, toast, dedykacja) oraz dłuższej (opowiadanie, opis postaci, sytuacji i przeżyć, charakterystyka, dziennik, list, pamiętnik, mowa, recenzja, e-mail, rozprawka).

Tematyka konkursu:

Życie jako walka. „Dopóki walczysz, jesteś zwycięzcą” (św. Augustyn)

Etap szkolny:

„Kto nie ma odwagi do marzeń, nie będzie miał siły do walki.” (Paul Michael Zulehner)

Literatura:

1. Camus Albert, *Dżuma*, tłum. Joanna Guze, PIW, Warszawa 2003
2. de Cervantes Miguel, *Don Kichot z La Manchy*, Księga I, rozdz. I, VIII, tłum. Walenty Zakrzewski, dostępny w Internecie: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/don-kichot-z-la-manchy/>
3. Gaarder Jostein, *Świat Zofii*, tłum. Iwona Zimnicka, Wydawnictwo Santorski&CO, Warszawa 1995, s. 489-498*
4. Jagiełło Joanna, *Zielone martensy*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2016
5. Leśmian Bolesław, *Dziewczyna*, W: *Poezja polska. Antologia*, Wydawnictwo KAMA, Warszawa 2000, s.351-352
6. Staff Leopold, *Odjazd w marzenie*, dostępny w Internecie: <https://literat.ug.edu.pl/staff/016.htm>

Piosenka:

7. Młynarski Wojciech, *Bynajmniej*, dostępny w Internecie: https://www.youtube.com/watch?v=xD_PFI5sJg0, *Róbmy swoje*, dostępny w Internecie: <https://vod.tvp.pl/video/opole-sprzed-lat,wojciech-mlynarski-robmy-swoje-1988,4295475>

Malarstwo:

8. Kobra Eduardo, Mural, dostępny w Internecie: <http://www.eduardokobra.com/mandela-malawi/>
9. Malczewski Jacek, *Melancholia*, 1890-1894, dostępny w Internecie: <https://culture.pl/pl/dzielo/jacek-malczewski-melancholia>

Film:

10. *Dziewczynka w trampkach*, dramat, reż. Haifaa Al-Mansour, Arabia Saudyjska 2012, dostępny w Internecie: <https://www.cda.pl/video/1133451b>
11. *Paperman*, animacja, reż. John Kars, USA 2012, dostępny w Internecie: <https://www.cda.pl/video/67916513>

Etap rejonowy:

„Sens walki powinien być mierzony nie jej szansami na zwycięstwo, lecz wartościami, w obronie których walka została podjęta.” (Henryk Elzenberg)

Literatura:

1. Golding William, *Władca much*, tłum. Waclaw Niepokólczycki, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2010
2. Herbert Zbigniew, *Przesłanie pana Cogito, Raport z obłązonego miasta*, W: Tegoż, *Wiersze zebrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011, s.439-440, 530-532
3. Herling-Grudziński Gustaw, *Ręka w ogniu*, W: Tegoż, *Inny świat*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2016, s.118- 143
4. Kapuściński Ryszard, *Salim*, W: Tegoż, *Heban*, Czytelnik, Warszawa 2002, s.126-135
5. Orwell George, *Rok 1984*, tłum. Tomasz Mirkowicz, MUZA, Warszawa 2010
6. Stachura Edward, *Jest już za późno, nie jest za późno*, W: Tegoż, *Wiersze*, Wydawnictwo C&T, Toruń 1995 s.173

Piosenka:

7. Kaczmarek Jacek, *Zbroja*, dostępny w Internecie: <https://www.youtube.com/watch?v=kcxEu2IVT0c>

Malarstwo:

8. Banksy, Murale, dostępny w Internecie: <http://banksy.co.uk/>

<https://www.swiatobrazu.pl/zdjecie/artykuly/304096/nick-stern-you-are-not-banksy-3b.jpg>

<https://www.swiatobrazu.pl/zdjecie/artykuly/304088/nick-stern-you-are-not-banksy-1b.jpg>

9. Michałowski Piotr, *Samosierra*, 1837, dostępny w Internecie: <https://culture.pl/pl/dzielo/piotr-michalowski-somosierra>

10. Wędrychowski Lucjan, *Kuszenie św. Antoniego*, 1886, dostępny w Internecie:

<http://www.imnk.pl/gallerybox.php?dir=SU313&mode=2>

Film:

11. *More*, animacja, reż. Mark Osborne, USA 1998, dostępny w Internecie: <https://www.cda.pl/video/51683597>

Etap wojewódzki:

„Najpiękniej jest walczyć i zwyciężać, ale również dobrze jest walczyć i szlachetnie przegrać.” (Lucy Maud Montgomery)

Literatura:

1. Bułhakow Michaił, *Mistrz i Małgorzata*, tłum. Grzegorz Przebinda, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2016
2. Orzeszkowa Eliza, *Gloria victis* (opowiadanie tytułowe), Wydawnictwo IBiS, Żychlin 2011 lub dostępny w Internecie: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/gloria-victis-gloria-victis.html>
3. Poświatowska Halina, *Zawsze kiedy chcę żyć*, W: Tejże, *Wszystkie wiersze*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2015, s.339
4. Szekspir William, *Hamlet*, W: Tegoż, *Tragedie i Kroniki*, tłum. Stanisław Barańczak, Wydawnictwo ZNAK, Kraków, 2013, s.241-397*

5. Świrszczyńska Anna, *Budując barykadę*, W: Tejże, *Budowałam barykadę*, IBL PAN, Warszawa 2014, s.45

Piosenka:

6. Strachy na Lachy, *Walka Jakuba z Aniołem*, dostępny w Internecie:

<https://www.youtube.com/watch?v=ySVtHjEpcL8>

Malarstwo:

7. Grottger Artur, *Bitwa, Na pobojuwisku*, W: Tegoż, *Polonia 1863*, dostępny w Internecie:

<http://powstaniestyczniowe.nck.pl/wp-content/uploads/2013/05/5-bitwa.jpg> <https://culture.pl/pl/dzielo/artur-grottger-na-pobojowisku-z-cyklu-polonia>

Film:

8. *Lot nad kukułczym gniazdem*, dramat, reż. Milos Forman, USA 1975, dostępny w Internecie:

<https://www.cda.pl/video/81128b8>

*Fragment „Świata Zofii” od zdania: „Parę minut po dwunastej Zofia wsunęła głowę do „Cafe Pierre”.(s.489) do zdania „Czy chcesz powiedzieć, że historia filozofii kończy się na Sartrze i egzystencjalizmie?” (s. 498)

* *Hamlet* - tylko w tłumaczeniu Stanisława Barańczaka

Uwaga! Dopuszcza się inne wydania pozycji wskazanych w bibliografii z wyjątkiem wymaganego tłumaczenia

Hamleta Szekspira.